

Bekkenfysiotherapie en oedeemtherapie bij kanker van de bekkenorganen

Oorzaak en gevolg

De toegenomen beschikbaarheid van technische en wetenschappelijke expertise maakt het mogelijk zeer goede resultaten te bereiken in de oncologische chirurgie, met name de bekkenchirurgie. In het verleden lag de nadruk op de genezing van de patiënt.

Tegenwoordig hebben patiënten door nieuwe technologieën een betere kans op overleving en / of een langere levensverwachting. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid om meer te kijken naar het fysieke en sociale functioneren van de patiënt.

Ondanks de oncologische verbeteringen is in wetenschappelijk onderzoek geen duidelijke verbetering in het sociaal functioneren van de patiënt waargenomen. Hier kan de bekkenfysiotherapeut /oedeemtherapeut in multidisciplinair verband een waardevolle bijdrage leveren met betrekking tot de QoL (Quality of life).

Samenvattend:

- Nieuwe behandelmethodes vergroten de kans op genezing van kanker van de bekkenorganen (oorzaak wordt weggenomen)
- De QoL (Quality of life) aspecten (gevolgen) worden echter vaak niet meegenomen
- Fysiotherapie kan een belangrijke rol spelen bij verbetering van de QoL

De bekkenfysiotherapie richt zich bij de behandeling van de oncologische patiënt op aanwezige functiestoornissen van: plassen, ontlasten, seksualiteit en bekkenbodem.

Dysfuncties van de bekkenorganen en de bekkenbodem

Na een oncologische ingreep zijn vaak specifieke orgaanklachten waar te nemen. Omdat de functie van de organen in nauwe relatie staat met het functioneren van de bekkenbodem, kunnen in de bekkenbodem vervolgens ook functiestoornissen optreden. Ook kunnen angst en pijn een bekkenbodemdysfunctie veroorzaken

De bekkenfysiotherapeutische behandeling kan bijvoorbeeld bestaan uit het aanleren van:

- Een normale bekkenbodemactiviteit bij plassen, ontlasting en seksualiteit
- Opvangen van buikdruk
- Aanleren van juist toiletgedrag, -regime, -houding
- Adequaat bekkenbodemgebruik in het dagelijks leven

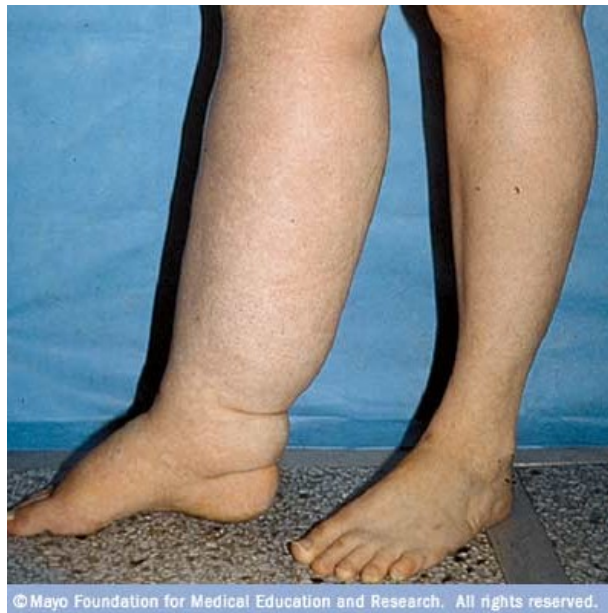
Beschadiging lymfesysteem

Na een oncologische ingreep in het buik-/bekkengebied, zoals bijvoorbeeld bij baarmoederhalskanker of prostaatkanker, kan er lymfoedeem ontstaan in het bekken en /of de onderste ledematen. Naast het lymfoedeem kan er sprake zijn van een dysfunctie van de blaas, darm of geslachtsorganen. Deze patiënten hebben vaak ook klachten die berusten op bekkenbodemdysfuncties, maar hier is nog weinig aandacht voor ondanks het feit dat dit een significante impact op de QoL van de patiënt kan hebben.

Lymfoedeem

Lymfoedeem is een in ernst toenemende aandoening van het lymfvatensysteem, waarbij er een opeenstapeling is van eiwitrijk vocht met als gevolg ontsteking, opeenhoping van vetweefsel en bindweefselvorming. De zwelling en de daaropvolgende verharding van het weefsel kan misvorming en afname van mobiliteit en functie tot gevolg hebben. Kenmerken van lymfoedeem zijn: gevoelloosheid, strakke huid, stijfheid, pijn, zwaar ledemaad, roodheid, krachtsverlies, afname bewegingsuitslag en infectie.

Als lymfoedeem niet wordt onderkend, draagt dit bij aan de frustraties van de patiënt en de chronische en aftakelende ziekte.

Fysiotherapie bij lymfoedeem

De behandeling van lymfoedeem richt zich met name op de volgende doelen: bevorderen van de lymfestroom, verminderen van de pijn en het vergroten van mobiliteit, spierkracht en uithoudingsvermogen.

Conclusies

- Complicaties bij kanker in het bekkengebied vragen om zowel bekkenfysiotherapie als oedeemtherapie
- Afstemmen is noodzakelijk voor een succesvolle behandeling
- Een gecombineerde specialisatie is waardevol bij de behandeling van deze patiënten

(Myrthe van Bendegem)